

DE BOUWKUNDIG AMBTENAAR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE VEREENIGING VAN BOUWKUNDIGEN
OPGERICHT 2 AUG. '27 VOOR DEN TIJD VAN 29 JAREN EN 5 MAANDEN

Redactie: Heveaweg 24, Meester-Cornelis

ADRESSEN.

Voorzitter: W. H. Th. Marcus, Heveaweg 24 Meester-Cornelis, tot wien men zich te wenden heeft voor persoonlijke belangen en voor vereenigingsaangelegenheden en die tevens de redactie der B. A. voert.

Secretaris-Penningmeester: J. C. de Keyzer, Wilhelmijnestraat 10 Bandoeng, Postkantoor Riouwstraat. Tevens *Administrateur I. B. T.* voor:

- a. Aanmelding als lid V. v. B.
- b. „ „ „ abonné I. B. T.
- c. Adresverandering en contributie.
- d. Vereenigingsaangelegenheden.
- e. Opgave van advertenties.

2e Secretaris-Bibliothecaris: R. M. Soejatiman, Petodjosawah Zuid, Gang VI, Batavia-Centrum, voor: Vereenigingszaken inwendige dienst, aanvraag oude Nrs. I. B. T. en bibliotheeknummers.

ONTWERP NIEUW BUITENLANDSCH VERLOFSREGLEMENT.

Wij hebben bereids de voornaamste artikelen van het ontwerp nieuw buitenlandsch verlofsreglement (o.a. *die* artikelen, welke aangeven aan wie naar de meening der Regeering buitenlandsch verlof dient te worden verleend) gepubliceerd. Nu is het voor ons, *Indische* ambtenaren — of beter gezgd: ambtenaren van den *Indischen* Staatsdienst — van het grootste belang om *naauwkeurig* te weten de motieven, welke de Regeering naar voren brengt voor de *instandhouding* van het instituut van de buitenlandsche verloven. En wel in de allereerste en voornaamste plaats, indien de kosten voor de instandhouding van dat instituut als een looden — en tot op zekere hoogte: *dooden* — last drukt op Indie's budget, op de *draagkracht van het Land*. Wat vooral *thans* zeggen wil: elke gulden uitgegeven voor het buitenlandsch verlof, beteekent een gulden minder inkomsten voor de Blijvers!!

In de toelichting vinden wij o.m. het volgende:

„Het instituut der buitenlandsche verloven houdt onverbrekkelijk verband met de heterogene samenstelling van het Indische ambtenarencorps.

In afwijking toch van den in de meeste landen bestaanden toestand, dat de ambtenarencorpsen zijn

samengesteld uit personen, welke *in het land zelve zijn geboren en getogen, en aldaar thuis behooren*, (Attendeering van ons. W. M.) bestaat het Indische ambtenarencorps voor een *belangrijk* gedeelte uit personen, die van buiten het land hunner werkzaamheid zijn aangeworven. Het staat wel vast en behoeft geen betoog, dat deze aanwerving tot een *voldoend* aantal goede krachten niet mogelijk is, indien den aspirant-ambtenaar niet het zekere vooruitzicht kan worden geboden, dat hij bij ziekte, welke verder verblijf in de tropen tijdelijk ongewenscht doet zijn, *ter herstel van krachten* naar het moederland kan worden gezonden en dat hij na verloop van bepaalde perioden van arbeid in de gelegenheid wordt gesteld, het land vanwaar hij afkomstig is, terug te zien, ten einde daarmee het voor hem onmisbare contact te kunnen hernieuwen.”

„In afwijking toch van den in de meeste landen bestaanden toestand”, enzovoort. Hoe is het dan in de „meeste landen?” Wel, daar worden de voor den Landsdienst noodige krachten *uitsluitend* uit het land zelf aangeworven, en is een „buitenlandsch verlof” een..... hm, zacht uitgedrukt: een lachwekkende abnormaliteit! Natuurlijk zal het mogelijk zijn, dat *Italië* — of een ander land — bijv. *Hollandsche* baggerbazen noodig heeft, die als voor-

waarde voor het arbeiden in Italiaanschen dienst stellen: om de drie jaar een half jaartje verlof naar Nederland met behoud van vol salaris en gratis retourpassage eerste klasse naar Holland!.....

Nu, indien de Italiaansche Regeering die menschen *bepaald noodig heeft* en geen andere voorwaarden kan bedingen, dan zullen de „eischen” der Hollandsche baggerbazen — *vanzelfsprekend* — worden ingewilligd.

Hier in Indië zijn de toestanden blijkbaar een beetje anders. Het Indische ambtenarencorps bestaat voor een *belangrijk* gedeelte uit personen, die *van buiten* zijn aangeworven. Nu is dit feit op zichzelf reeds *funest* voor de menschen, die in Indië zijn „geboren en getogen.” In het land hunner geboorte, in het land waar zij „thuis behooren”, wordt een *belangrijk* gedeelte van het ambtenarencorps „van buiten” gerecruteerd. Ach, het is ongetwijfeld mogelijk, dat voor een *geregelden* en *behoorlijken* gang der staatsmachine voor bepaalde betrekkingen nog geen *voldoende* bibit is in Indië zelf. Dan is het natuurlijk gewenscht dat *tijdelijk* de *noodzakelijke „aanvulling”* — desnoods op precieuzen voorwaarden maar dan in *kort* en *aflopend* dienstverband — *van buiten*, en natuurlijk in de eerste plaats uit Nederland, wordt betrokken. En *met den meesten spoed* worden..... dan *alle* voor den Indischen Staatsdienst noodige krachten *in Indië* gekweekt..... Uiteraard zal er geen bezwaar bestaan tegen immigratie — desnoods met steun van Nederland; ten laste van de *Nederlandsche* Staatsbegroting — van *goede* Nederlandsche krachten, die in *vrije* concurrentie op de *Indische* arbeidsmarkt naar *alle* Staatsbetrekkingen kunnen mededingen. Naar onze bescheiden meening is een d.g.-politiek geheel in overéénstemming met de z.g. Rijkséénheid-gedachte, met het streven naar een *organisch* Rijksverband. Het standaardwerk van den heer de Kat Angelino, in opdracht van den Minister van Koloniën gewrocht om te dienen als gids voor de geheele wereld, heeft ons op bovenweergegeven gedachten gebracht, welke ook terug te vinden zijn in het advies van de C.I.V.O. De door de Regeering gegeven toelichting doet ons daarom zéér pijnlijk aan. Het buitenlandsch verlof aan „buiten” Indië aangeworven krachten, tot een *voldoend* — welk percentage van het ambtenarencorps wordt als „voldoende” gerekend? — aantal is, zegt de Regeering verder, als een bijzonder! *voorrecht* te beschouwen, maar daarvoor moet Indië *bloeden*, en de „hiergeboren en getogenen” zij — de Blijvers — die hier „thuis behooren”, worden naar het ons wil voorkomen, zéér *stiefmoederlijk* behandeld. Het dringt zich — de Regeering moge dit als een wellicht niet op de „realiteit” steunende „gevoels-

overweging” aanmerken — met geweld aan ons op, dat de motiveering in deze toelichting sterk den indruk wekt van een troosteloze „koloniale-mentaliteit”. En deze indruk wordt uitermate versterkt door het volgende:

„Vindt in het bovenstaande het instituut der buitenlandsche verloven voor de *uitgezonden* ambtenaren zijn rechtvaardiging. (Is het een *recht*-vaardiging? W. M.) beperking van de gelegenheid tot het gaan met buitenlandsch verlof tot deze groep alleen, zou leiden tot negatie van vele gelijksoortige, eveneens gewichtige belangen, waarbij behoort te worden gedacht aan die groep van ambtenaren, die in de afgelopen jaren *in steeds meerdere mate* (Attendeering van ons. W. M.) hier te lande zijn aangeworven, *maar toch niet uit Nederlandsch-Indië afkomstig zijn.*”

Vrienden, om niet in conflict te komen met de *kortelings* uitgevaardigde Regeeringscirculaire moet ik verder zwijgen. En om mezelve niet teveel te pijnlijk, om mijn ruggegraat te sparen, om niet tot *verfoeilijke huichelarij* te vervallen, zal ik het hierbij laten. In een volgend artikel, bij de belichting van enkele gedeelten van de rede van den V.V.O. Voorzitter, uitgesproken bij de opening van de jongste A. V. van dat Verbond, zal ik er nog heel even op moeten terugkomen. Een *éénheidsfront van Blijvers, legale actie voerend, is absoluut noodzakelijk! Maakt allen daarvoor propaganda.*

W. M.

DE OPENINGSREDE VAN DEN V.V.O.- VOORZITTER.

Bij het critisch beschouwen van de „inleiding”, van de „toelichting” (op de artikelen) van het ontwerp nieuw buitenlandsch verlofsreglement, hebben wij getracht aan te toonen, dat daarbij het „koloniale-stelsel” een *overheerschende* factor heeft gevormd. Wij kunnen de uit dat *koloniale*-stelsel sprekende mentaliteit van het *in wezen* voor Indië *vreemde* Gezag niet anders dan *vanzelfsprekend* vinden, al zouden wij met het oog op de zoo vaak naar voren geschoven „Rijkséénheid-gedachte” gaarne gezien hebben, dat daadwerkelijk, *effectief* „gepoogd” wordt, om die éénheid meer tot haar recht te doen komen. Wij verliezen echter den moed niet en *hopen nog steeds!* Terwijl het bovendien *voor ons* vaststaat, dat momenteel en zeker voor nog tientallen jaren het *Nederlandsche* Gezag voor deze landen de meeste waarborgen biedt voor een gestadige — zij het wellicht soms zéér vertraagde — *évolutie* van het *geheele* eilandenrijk. Wij wenschen hierover echter

niet *onvruchtbaar* te discussieeren; er zullen leden en lezers zijn, die meenen, dat *tot in der eeuwigheid* het Nederlandsch Gezag over Indië zal blijven bestaan; er zullen heel vele anderen zijn, die zullen vinden dat Indië *reeds thans* „onafhankelijk” wezen kan. Wij zullen dat maar liever aan de toekomst overlaten; doch *allen* — Blijvers — hebben wij intusschen den *plicht* te vervullen om — in Overheids- of particulieren dienst geplaatst — mede te werken aan den *opbouw* van ons Vaderland!.....

Thans zullen wij enkele gedeelten van de openingsrede van den heer Kusters onder de loupe nemen. Het is ons dan wel opgevallen, dat de C. I. V. O. nu „geduld” wordt, en dat ondergeteekende niet meer..... èh wordt „besproken,” of becristiseerd.

De heer Kusters zei in verband met de ontwikkeling van de vakbeweging h.t.l. o.m. het volgende:

„Allereerst behoort daartoe de ontwikkeling van de vakbeweging hier te lande, in welk verband door ons Verbond ook in deze periode ernstig gestreefd werd naar versterking der organisaties en bevordering van de onderlinge samenwerking. Een poging om met betrekking tot de actie tegen de salariskortingen in betrekkelijk los-verband samenwerkende 52 vakverenigingen van ambtenaren tot een gereguleerde éénheid te brengen, mislukte. Ook pogingen tot het scheppen van een meer hechte basis tusschen de Associatie van Academici en het V. V. O. leverden niet het gewenschte resultaat op. De reeds bestaande en te groote versnippering nam toe door het oprichten van een nieuwe Centrale, die van Indische Vereenigingen van Overheidspersoneel, (ten rechte: Indische *Vak*-organisaties van Overheidspersoneel. W. M.) waarin zich eenige organisaties vereenigden, *die meenden dat de speciale behartiging van groepsbelangen, n.l. die der zgn. blijvers, aanbeveling verdiende.*” (Attendeering van mij. W. M.)

Even stoppen! Het schijnt *nog niet* voldoende tot de kopstukken van het V. V. O. te zijn doorgedrongen, dat het voor ons om een *zéér principiele* kwestie gaat. Toch geloof ik zeker, dat ze volkomen bekend zijn met Statuten en Huishoudelijk Reglement van de C. I. V. O., en beslist weet ik, dat van den inhoud van onze brochure: „Een éénheidsfront van Blijvers”, de heer Kusters wél op de hoogte is. Maar wat drommel, moet ik dan veronderstellen, dat de heeren zóó weinig onderscheidingsvermogen bezitten, dat door den Voorzitter van het V. V. O. in een openingsrede op een jaarvergadering desniettemin gezegd wordt, dat: „wij meenen, dat de *speciale* behartiging” enz.? Ten overvloede echter verwijzen wij de heeren naar onze in dit nummer geplaatste critische beschouwing van de toelichting op het ontwerp nieuw buitenlandsch verlofsreglement.

Wij vervolgen:

„Hoezeer wij deze onderlinge verdeeldheid van in wezen hetzelfde doel beoogende corporaties ook betreuren en hoe innig wij ervan overtuigd blijven, dat doeltreffende samenwerking op den duur slechts kan worden bereikt in een groot organisatorisch verband, toch geeft het reden tot voldoening, dat door den drang der omstandigheden het nut en de noodzakelijkheid der vakorganisatie hoe langer hoe meer in breeden kring worden beseft. De plaats gehad hebbende en nog dreigende positie-verslechtingen zijn van dusdanigen ernstigen aard, dat de angst voor eigen toekomst het *groepsegoïsme* (Attendeering van mij. W. M.) telkens weer op den voorgrond schuift,”.....

Hier moeten wij midden in een zin onderbreken, omdat de staart *aparte* bespreking gewenscht maakt. Wij hebben het woord: *groepségoïsme* doen cursiveeren. Ja, wat bedoelt de heer Kusters eigenlijk met het *égoïsme* van de „groep.” Is het het *égoïsme* van de C. I. V. O.-groep, of wordt nu weer een andere soort „groep” aan de orde gesteld?..... Wij herinneren ons nog best een vergadering van V. V. O.-Gedelegeerden, voorgezeten door den heer Kusters. Op die vergadering werd door een Gedelegeerde van den B. A. P. geprotesteerd tegen het *groeps-égoïsme* van het administratief personeel van den P. T. T. dienst; in het orgaan van den Postbond werd n.l. beweerd, dat het P. T. T. administratief personeel hooger moet worden gewaardeerd dan het administratief personeel van de Centrale Lands-Kantoren. Maar..... een d. g. *groeps*-indeeling is toch absoluut en *principeel* verschillend van die der C. I. V. O. menschen. Binnenkort zullen wij — zoo noodig bij voortdurend — op een en ander nog uitvoerig terugkomen. Wij vervolgen opnieuw.

„maar toch twifelen wij er niet aan of het inzicht, dat het allereerst de *algemeene* ambtenarenbelangen zijn, welke eensgezinde behartiging eischen, zal tenslotte gaan overheerschen.”

De heer Kusters stelt de kwestie *fout*. Niet het *allereerst* eischen de *algemeene* ambtenarenbelangen eensgezinde behartiging, maar die *algemeene* belangen eischen *absoluut* éénsgezindheid. En de C. I. V. O. heeft van *deze* opvatting *steeds* blijk gegeven. Wij wenschen geen *eer* op te strijken, op de borst te kloppen en te zeggen: „Ziet ge, Burgers en Buitenlui, dat hebben *wij*, van de C. I. V. O., nu netjes gelapt.” *Ons* is het meer dan voldoende als het *doel* bereikt wordt, omdat wij meenen, dat de organisatie slechts een *middel* is, en *nimmer* een *doel* mag zijn. Ter bereiking van ons doel aanvaarden wij de hulp van de V. C., van de Nationalisten, van het I. E. V., van de I. K. P. enz. en *gaarne* óók van het V. V. O.

De *alg.* belangen, voorzeker. Maar het buitenlandsch verlot, de bezoldigings- en pensioens-differenties zijn geen „algemeene” belangen. In dit opzicht staan wij heel dicht bij de P. P. B. B. en de Centrale van den heer Soeroso. Leest maar eens onze beschouwingen in de brochure: een éénheidsfront van Blijvers!..... Doch voor 100% staan wij aan de zijde van het V. V. O., waar het gaat om verdediging van persoonlijk *verkrege*n rechten of..... z.g. aanspraken. Na deze uiteenzettingen hopen wij, dat in den vervolge geen misverstand meer een onderlinge — soms bij afwijkende of zelfs tegengestelde inzichten — *waardeering* zal vertoebelen. Is bestrijding noodig, accoord, laat dan de strijd komen. Maar: fair play, en geen onwaardige verdachtmakingen of aantijgingen of goedkoope grapjasserie!

W. M.

BURGERLIJKE OPENBARE WERKEN.

Waterstaat.

Toegevoegd:

1. aan den Resident van Bali en Lombok, teneinde met ingang van den dag, waarop de ingenieur 1ste

klasse Ir. A. J. Beauchez in verband met zijne overplaatsing naar het gouvernement Gelebes en Onderhoorigheden den dienst zal nederleggen, op te treden als Eerstaanwezend Waterstaatsambtenaar in eerstgenoemd gewest, de ingenieur 2de klasse Ir. E. Rademaker, thans toegevoegd aan den Gouverneur van Celebes en Onderhoorigheden;

2. aan den Gouverneur van Oost-Java de bij de Solovalleiwerken werkzaamgestelde;
 - a. ingenieur 2e klasse Ir. A. G. M. Vermeulen;
 - b. architect F. Engel;
 - c. hoofdopzichter E. A. de Lyon;
 - d. opzichter 1ste klasse W. P. P. Gunsch;
 - e. idem G. V. Bredow;
 - f. opzichter Oesoep;
 - g. idem W. F. J. d' Hulst;
 - h. adspirant-opzichter Soetarso.

Benoemd tot architect de tijdelijk waarnemend architect:

1. F. van Sprew;
2. P. J. Visser, met btpaling, dat hij ter beschikking van de provincie Oost-Java blijft gesteld;

ONZE BOEKENLIJST

Bij onzen Bibliothecaris: R. M. SOEJATIMAN, Petodjosawah Zuid, Gang VI, Batavia-Centrum zijn de ondervolgende boeken te krijgen, na toezending van de kosten per postwissel. Geeft deze lijst ook ter inzage aan Uwe kennissen, die (nog) geen lid zijn der Vereeniging van Bouwkundigen. Bij beduidende afname kunnen wij korting of provisie toestaan.

1. Staten voor de berekening van grondverzet	à f 0.30	franco p.p. f 0.40
2. Een économischer werkwijze voor oppervlakte-asphalteering	„ „ 1.—	„ „ 1.10
3. Technische Hygiëne „Waternverzorging.”	„ „ 2.50	„ „ 2.75
4. Knikmonogram	„ „ 0.25	„ „ 0.30
5. Keuring van dakpannen	„ „ 0.15	„ „ 0.20
6. Opgave Architects-examen 1928	„ „ 0.75	„ „ 0.85
7. Opgave Architects-examen 1930	„ „ 1.—	„ „ 1.10
8. Statisch bepaalde en niet-statisch bepaalde balken	„ „ 0.75	„ „ 0.85
9. Grepen uit de leer der Hydraulica	„ „ 1.25	„ „ 1.35
10. Gewapend-beton. Statica en sterkteleer. Deel I.	„ „ 2.50	„ „ 2.60
11. Gewapend-beton. Deel II	„ „ 4.—	„ „ 4.20
12. De beteekenis van den cementsteen in gietbeton	„ „ 1.—	„ „ 1.10
13. Krachtleveringsmachines	„ „ 2.—	„ „ 2.10
14. De Compensatie-planimeter.	„ „ 0.25	„ „ 0.30
15. Ranglijstenboekje Schaal B. 12 personeel bij de B. O. W., en ledenlijst V. v. B.	„ „ 0.25	„ „ 0.30
16. Complete oude jaargangen I. B. T., zoolang de voorraad strekt, voor leden V. v. B en abonne's I. B. T. tegen een zeer gering bedrag verkrijgbaar. <i>Haast U, want wij willen den voorraad spoedigst opruimen!</i>		

Bij bestellingen boven f 10.— geven wij 10% korting; boven f 25.— kunnen wij 15% korting toestaan. Bestellingen tot een hooger bedrag nader overéén te komen. H.B.